

játszodja örökös szerencsáját; hanem értse meg: miként a' testiség ígéretei, midőn örökös örömet ígérnek, hazugok és csalárdok... Azoknak kiken élet-gondok, családok sorsa csüng, adj enyhítő érzetet, midőn az övéiktől körülvéve pihenik héti törődésöket, 's adj kárpotló sorsot a' gondos tünődésért 's a' gyermek-nevelés édesen nyelt keservei után. Azoknak, kiken már az élet és ősz idő megnehezedett, nyisd fel a' menny' dicsőségét, hogy legyen ösztönük vég-estvéjüket neked 's lelköknek szentelni... Gyujtsd meg a' hit szövétnekét, hogy legyen vezérül a' szenvedőknek, mint késett útasnak: a' mezőnek tüze 's a' virasztónak ablaka.. Szent Atyánk! kik itt állunk, 's kik egyebütt sohajtnak is hozzád, öleld magadhoz, hogy legyen mindenik bóldog..... Amen.

U. F. Kegyelemnek Istene! Az éj csendes pihenése édesíti meg minden napnak örömét és szerencsáját, 's az élet maga sem bóldog, ha utó estvéjén nem adhat idvezítő nyugalmat. Sz. Atyánk, nyugtass meg testben 's lélekben: ez hanyatlott napunk estvéjén, 's utosó szombatunkon is. Amen.

Ö S Z.

MÁSODIK HÉT.

Hétfőn Reggel.

Rövidülnek napjaink, de nem kegyelmed karjai nagy Isten, Atyánk a' Jézusban! ki gyermekeid felett e' napot és hetet megújítottad, hogy ki ne töröldjék lelkükből a' meggyőződés, melly mind ez ideig vezérgondolatja volt hitünknek, miként te vagy teremtőnk,

gondviselőnk, édes Atyánk és mindenünk. Érezzük is, hogy ez órával új sora kezdődik munkáinknak és reményeinknek, — örömeinknek és szenvedéseinknek, 's meglehet bűneinknek is. Ki leszünk téve az idő viszontagságainak, 's az emberek gonoszságának; de meglehet szerencsés pillanatok is várnak, csak hogy mellyik talál, 's miként fogja meglepni lelkünket, halandó szemeknek most láthatatlan. Ez egyet tudjuk: ha jók leszünk, történjék bár mi — csendes lesz szivünk, mint békés hajlék nyugalma őszi viharok között, — 's ha rosszak?! úgy nem lesz nyugalma lelkünknek, elkerül az édes álom, — 's nem leszen a' földön többé enyhület számunkra, — 's a' sors olykori derülése hamar múlik, mint az ősz hosszú éjébe sülyedő nappalai. Oh bár jók lehetnénk, hogy ez hetünk utó estvéjén nyugodtan nézhetnénk vissza a' leélt napokra, 's a' visszaemlékezés örömeiket és jótetteiket állítana előnkbe! — E' szép elgondolások között lépünk szembe e' héttel szent Atyánk! te mindent megtettél hogy e' rövid élet napjait lelkünk hasznára fordíthassuk. A' természet haldoklása mint frigyed törvénye is int, hogy mint örökkévalóság sorsosai, napjaink hánykodásai közt nyugalmat érdemelni siessünk a' hosszas éjszakára; mert naponként rövidülnek öröm óráink, 's velek együtt az élet szerencséje. Mit ifuságunk napjain túrni és örvendeni birtunk, nem bírja az életgondokba görbült férfit. Ennek terhe alatt roskadoznak a' vénség reszkető lépteit. Kifogyunk az időből. Minden hét újulva int a' nagy útra... Szent Isten! erősítsd a' tántorgó lépteit, hogy a' hosszú pályán el ne essék. — És te bődög halandó! ki az idvesség kincsével rakodva juthatsz égi hazádba — áld meg a' kegyelem munkáját, melly kormányozta járásod, és sohajts imádólag az egekre! Leszünk-e mi e' bődögök számában szent Atyánk! munkássági napjaink 's törekedésünk feltudatnak e ott nekünk? nem tudjuk; de könyörgünk, add tudunkra atyai céljaidat, 's azok mellé erőt, hogy mit idvességünk kíván, teljesíthessük. —

Rövidek, de drágák lesznek e' napok. Segélj, hogy szorgalmunkkal pótoljuk a' rövidséget, 's a' szerint, mint rövidülnek 's velek lélekzetünk is: terjeszszük messze a' hit karjait, hogy e' romlandó sárfészekből kinyujtva, örökkévaló hazánkat 's tégedet is beölelhessünk... Midőn mennyei erőért könyörgünk, hallgass meg 's terjesszed ki e' kegyelmedet a' föld minden gyermekeire, hogy mindenütt szorgalom, szentült igyekezet és remény legyenek díszei az ember földi életének... A' ~~babonának~~ előítéleteknek 's tévelygéseknek ne engedj győzedelmet a' valláson: nehogy az ember elfelejtkezhessék rólad, dicsőségedről, és saját rendeltetéséről... Ne legyen soha uralkodóvá a' nem tiszta szándék, és sem népek sem magánosok felett el ne törjék a' hit pálczája. Legyen az, földi szerencsénknek támasza, — mennyei örökségünknek mértéke.

A' ki nem tisztel tégedet, nem figyelmez kötelességre, nem becsül sajátot: ne legyen bódog tévelygése között. Ne legyenek megelégitők napjai, sem nyugtatók éjjelei. Jelenj meg nekik frigy-kötési méltóságodban, hogy értsenek meg. Jelenj meg mindennap, — minden éjjel, míg hozzád hajolnak, megismerik dicsőségedet; megtanulják hatalmas dolgaidat 's megtanítják a' nyomukba siető nemzedéket is nevedre 's az idvezítő igazságra: *ki Istent nem fél, nem lesz bódog...* Lesz-e e' szép reménynek teljesedése?! Szent Isten! sokak és végére mehetetlenek az embereknek tévelygése; de nagy a' te törvényeidnek is ereje a' sziveken, mellyeket hit ihletett, 's hiszszük: lesz e' földön is egykor uralkodása a' világosságnak a' sötétségen. Ha mi talán nem érjük is meg e' szerencsét, legalább e' meggyőződésünk maradjon jelül rajtunk, hogy belétartoztunk a' szép országba; 's emelje lelünköt magas tettekre, mellyekről felérjük a' dicsőség hazáját. E' lészen főörömünk, melly hitünk szerint megmarad akkor is, midőn a' világtól nyert biztatások megcsalnak... E' hetünk sorsát tudni vágyunk szent Atyánk! bocsáss el színed elől megnyugtatta, hogy

megadod óránként segedelmedet, — 's ha nem igérsz is világi szerencsét, meg leszünk nyugodva ha téged birhatunk, — 's könnyük lesznek kötelességeink is e' hitünk örömeiben. Amen.

U. F. Sz. Isten! frigyed mondja: elmulik a' világ 's annak dicsősége, de a' ki akaratodat teszi megmarad. Adj segedelmet hogy midőn látjuk körülünk enyészni a' természet' örömeit, erősödjünk akaratod teljesítésében, 's szerezzünk magunknak olly örömeket, és dicsőséget, mellyeken az idő hatalma erőt nem vehet, 's el is kísérnek az örökkévalóságba. Amen.

Hétfőn estve.

Légyen hála, dicséret és dicsőség néked szent Atyánk nagy Isten! ki e' napnak lefolytában gondviseltél minket, megadtad napi kenyerünket, 's megőrizted lelkünkben a' hitnek reménységét... Csak egy rövid nap volt ez, 's ime már egy hosszú éjszaka merült fel, hogy ha elhunyt a' nappal dicsősége hegyeinken: általvegye egy félvilág kormányát 's munkátlanúság nyugalmaiba süllyessze az elbágyadtat. — Oh minő únalmas a' hosszas éj annak, kit nehéz sors veszen körül hajlékában. Kit sirások és nyögések köszöntnek az est, alkonyában. Rövid nappalnak hosszas éjszakája. Itt tehát a' világi dolgok ingatagságát látjuk?! tartós bánat kíséri a' rövid örömet. Sorsunk csillogását sűrű sötétség váltja fel! — Megfoghatatlan vagy szent Atyánk. Titkos útakon vezeted sorsunkat, mint a' vizeknek folyását, de még is a' jámbor, ki hiszen 's tud remélni, rövid örömeivel könnyebülést szerez az utolsó elválás órájára; 's a' hosszas kedvetlenségek megörzik szivünkben az örök élet reményét, mint borult tél az ősz elhullott magvait 's könnyeink nyomán hitvirágok kelnek ki. Ám sötétüljön korán életünk éjszakára, azt az éjszakát is általvirasztja kegyelmed... Végnyúgalmunk hazájába a' sirhalmok éjjelére bésüt tehát a' hit 's felmelegíti hideg keblöket, hogy ne öljék el a' mennyei csirát, melly mint mustármag nagyra nevedjék az égi reggelig. Irtózat

nélkül tekintünk már hideg országukba; mert édes Atya szánta azt gyermekei számára! — Szent Atyánk be jó vagy te, hogy kiszépited számunkra azt a' szomorú éjszakát, 's előre békéltetsz vele az ősz busongó napjain.... Teljenek hát bár miként napjaink, ott áll pályánk felett a' hit és remény csillaga, vezérül.... Csak tudnók mindig érzeni a' nagy leczkét 's bűnös gondok ne boronganának a' különben is titkos útra!! De érezzük, hogy az élethezi bűnös ragaszkodás többször nehezíti a' nagy órára gondolást. Vétkes vágyakba sokszor sodort az élet, 's érte be nappalainkat vigyázatlanul az éjszaka. Lám e' napunkon is tudtuk, hogy nem soká tartanak a' munkássági órák, 's meglehet, még is maradtak el dolgaink, mellyekre többé nap nem derül hogy elvégezhessek.

Ha vannak is ilyenek szent Atyánk, ha elmulik is már rövid nappalunk, újítsd meg az alkalmatosságokat, hogy ismét mivelhessük azt, a' mi idvességünkre való. Azon vágyokra és kinézésekre, mellyek betöltve csak hiuságunkat nevelnék, nap többé ne viradjon. Hadd temesse az idő sötét sirjába, feltámadni ne engedd. A' mit jó lélekkel és célra végeztünk, áld meg sikerrel, melly legyen a' szent és kegyes élet' eszköze. Tartsd mindig munkásságban bennünk az erőket és tehetségeket, hogy a' mint mulnak és rövidülnek napjaink, erősödjék törekedésünk, míg ki nem fogyunk az időből, 's el nem enyésznek az alkalmatosságok. És soha ne feledjük, miként életünk több pillanatai telnek el hiábanvalóságban; használjuk hát a' kínálkodó órákat. Tündérkedő örömeinket 's futó gyönyörűségeinket ne imádjuk, eszünkbe vévén, hogy mindig üresen marad közöttök a' szív, elégületlen a' lélek. E' már lejárt napunk terheiért adj jutalmat, legalább az öntudat jutalmazó érzetét: hogy eljártunk a' bizottakban.... Hosszu az éj melly felénk közelget. Hosszu és sok alkalmatosságot adhat a' gonosznak; de örleked világosítsa fel előttök a' homályt, hogy ne találjanak rejteket, melly titkot lengjen bűnös szándékukra.

Mi ezt így hisszük és reméljük is szent Atyánk, 's e' nyugodsággal zárjuk el magunkat a' világtól, szomszédainktól és minden emberektől. Ne engedd, hogy valaki csúfot űzzön bizalmunkból, 's szabadságot vegyen magának, - felebarátját nyugalmában háborítani. 'S a' nyáj, melly magát reád bizva hunyik el, őrzésed alatt legyen nyugodt. Midőn felébredtünk, öröme nyiljanak szemeink. Ird bé kitörölhetetlenül lelkünkbe, hogy egész földi életünk egy röviden borongó őszi nap, mellyre hosszas éj vár, hogy annak az éjszakának únalmát enyhítse annak tudása, hogy a' rövid nap nem mult el hiábanvalóságban. Győzz meg minden lelkeket, hogy rettenetesekek a' hosszas éjszakák, enyhítő gondolatok és érzetek nélkül, 's ilyen lesz az a' vég-éj is azoknak, kiknek koporsójára, kinzó öntudat zára nehezedik — hogy ezt előre tudva mindenenek tartassanak meg.... Addig is, míg az a' nagy éj borulna reánk — jámbor keresztények, hittel teljes halandók!! e' napra boruló éjszakában alugyunk nyugodjunk félelem nélkül, az égnek csillagai, 's felettek a' legjobb Atya viraszt érettünk!!! Amen.

U. F. Szent felség! kietlenné tetted hiszen a' hanyatló természetet, de nem hagytad örömtelenül a' napokat azokra nézve, kik házuk körében vagy öntudatuk nyugtató érzetében megelégedetten élnek. Részeltess minket is illy szelid örömből, hogy az tegye kellemetessé a' reánk boruló éjet, 's egész életünket. Amen.

Kedden reggel.

Megint látjuk világodat nagy Isten, szerelmes Atyánk! Hideg bár az őszi harmatos reggel, 's öszvevonulva várják az ég madarai, hogy a' nap enyhítő sugárai erőt vegyenek a' kihült vidéken; 's még is szép, szemeinkkel látnunk a' napot!. Kiszoritotta a' kietlen ősz a' munkást a' mezőkből; van még is e' napra tennivalónk, vannak kötelességeink, mellyek az estve félben maradtak... Nem terüh ha te akartad így. Mulékonyok ugyan napjaink; de az elmuló óráknak is vannak terhei —

kötelességei — 's egész életünkön is rajta e' rovatal. Rövid maga is az élet, csekélyek a' büntelen természet szükségéi; de sokaknál vagyunk boldogabbak, sokaknak elkötelezettjei. Azokért is, kik nem munkálhatnak, nekünk kell munkálnunk. Értjük rendeltetésünk e' kívánatát szent Isten! miként, nem csak magunkért, hanem másokért is élni kell... Kedvetlenségek, nem érdemlett háládatlankodás keserítnek el néha, 's még is szép elhivatás, másért is élni... Szent Atyánk! imádunk, hogy nem alkottál minket úgy, mint a' plántákat, hogy egymásról nem tudva viruljunk el egymás mellett; hanem édes viszonyokba fontad sorsunkat 's édes kötelekkel kötöttél hozzánk másokat, kiknek társasága csakugyan ad néha boldog pillanatokat... Sokat tesznek hát ők érettünk, midőn e' különben borongó életet derítik számunkra; tehát nekünk is tennünk kell érettök... Mit közügy vagy személyes érdek bizott reánk, szent kötelesség... Imádunk szent Atyánk! hogy e' napra is megújítád egybeköttetéseink örömét. Terhek kísérik ez örömeiket; jól esik még is, hogy láthatjuk ismét, a' kikért munkálnunk kell... Jól esik, ha valakinek tudunk örömet szerezni a' nap alatt. Szeretjük mi őket, ha ők nem mindig egyenlően szeretnek is... Voltak ugyan perczei az életnek, mellyekben bizodalatlanság zavarta lelkünket, vagy a' terhek igen megnehezédtek vállainkon; de a' szent köteleket elszakadástól megőrizted. Midőn magunk nem érdemeltük: azokért, kiket reánk biztál, megújítottad napjainkat, — megtartottál, megáldottál, hogy ne legyen okuk panaszkodni, hogy a' mivel használhatunk volna nekik, elmulattuk.

Oda számítjuk e' napot is, hogy ha mit félbehagytunk, tovább folytassuk, mit el nem kezdtünk; de szükséges, elkezdhessük. Adj, könyörgünk, segedelmet teljesíteni azt, a' mi egyszer reánk van bizva. Önválasztásunk, az emberi törvény, vagy akaratod tette azt reánk — töltsük be: a' megbizatas szentségéért. Legyen idő szerinti öröm, vagy mennyei idvesség a' mit jutalmul várhatunk: egy nap se menjen le panaszosan éle-

tünkön, 's egy reggel se költsön szemrehányást ellenünk, hogy valakit, boldogságában megcsaltunk... Ne add nekünk azt a' bűnös szerencsét, hogy valakinek megrontásával keressük kenyerünket, vagy gyűjtsünk veszendő kincset. Adj bátor lelket, hogy a' terhek el ne ijesszenek kötelességünktől, tüdő szívet 's békességes indulatot: hogy egymást türjük 's együtt békességben élni törekedjünk. Ha még is a' háládatlanok megbotránkoztatnak, megzavarják szerencsénket: adj elég szeretetet szívébe, hogy álljunk nemesen bosszút ellenségünkön: — ne fizessünk gonoszszal a' gonoszért; hanem jóval győzzük meg őket, ha ők nem szeretnek is.

Hitesd el minden lelkekkel, hogy a' sok rossz között van jó ember is a' földön, — 's ellenségeink között is lesznek barátaink, ha magunk jók leszünk; ha szeretettel legyőzzük őket. — De szent Isten, töröld ki mindenek lelkéből az idegenkedés' ösztönét. Adj helyébe meleg vonzalmat, hogy ők is törekedjenek szeretetben és békességben élni velünk és mindenekkel. Add meg tiszta érzésünknek azt a' jutalmat, hogy ha másokat szeretünk, ők is szeressenek minket; ha bizunk bennök, ők is bizzanak bennünk, ha teszünk érettök valamit, ők is tegyenek érettünk... E' napi kezdéseinkre nyomd frigyed szavát: „*ne keresse ki ki csak a' maga hasznát, hanem egyebekét is*“ — 's ehhez képest segélj, hogy buzgósággal folytassuk világi dolgainkat — kormányozzuk házi bajainkat; de ne legyünk rabjai az önérdeknek. Öleljük szeretettel ne csak a' miéinket, hanem mindeneket, kik velünk azon egy hazának gyermekei — azon egy evangyeliomnak sorsosai 's azon egy mennyországnak örökösei: hogy szépüljön e' nap alatti élet, 's Jézus lobogója alatt terjedjen a' hitnek, reménynek és szeretetnek országa. Atyánk! Atyánk! szent törekedés lelke lepe meg — adj annak üdvös hatást mai tetteinkre 's egész életünkre... Amen.

U. F. Itt állunk még előtted szent Atyánk, várva az égi erőt napi kötelességeinkre. Bocsáss el meglelkesítve szí-

ned elől, hogy élhessünk, munkálhassunk azokban, mikkel jóllétünkre 's az emberi nem bódogságára lehetünk, 's dicsőségedet terjeszthetjük. Amen.

Kedden estve.

Gyengült fényt vet már a' hanyatló nap hívesedő vidékünkre, 's közelednek a' sötétség árnyékai, melyeket csak a' te kegyelmedbe helyezett remény teszen türhetökké, *kegyelemnek Atyja, hatalmas Isten!* Enyhítsd meg minden szempillantatnak kedvetlenségét. Mert kietlenül már az ég fuvalma. Sietve lépdél az utas füstölgő helységekhez. Magát erőtetve halad a' szegény, a' házatlan — érzékeny lelkekhez, mig reá nem borul az éj a' védtelen vidéken. Gyorsan halad a' napi munkát künn végzett gazda az övéi körébe... Szent Isten! ezek közül mindenik, emberhez ragaszkodik bizodalmaival. Vezérelj őket útjokban, hogy ne csalja meg ártatlan bizalmuk... Szentelj fel minden házat, hogy küszöbükön kívül szeretet köszöntse, belől béke és csend fogadja a' segedelmet 's enyhületet keresőt: úgy is, te kapcsolad össze az embert az emberrel, hogy egymás sorsát költsönösen érezve, és könnyítve tegyék boldoggá a' társas életet. Mit a' természet gondos keze így rejtett keblünkbe, az egész világot beöleli... Kedveseink teszik az érzés első fokozatját, az egész emberinem az utolsót. 'S hiszszük Atyánk, hogy kedves előtted, a' ki ez intést elérte. Azért is nem adtal gazdagságot, örömet, fényt és dicsőséget együtt mindennek, hogy a' sors hiányának érzete legyen őrzője e' szép vonzalmaknak. Mennyei jutalmat is ígértél az önérzet' nyugalma mellé azoknak, kik szódra ügyelnek: megszegik kenyeröket a' szegénynek, felemelik az elesettet. Mindég is szép volna a' föld — boldogok az emberek, ha a' természet szózata az érzékeny sziveken hangzana el, — és sem bizodalmatlanság, sem szeretetlenség nem kinozná az egymással összeköttetésben álló, vagy épen egymásnak is szentelt lelkeket;..... erőszak, felfuvalko-

dottság nem gyalázná a' társas élet közös érdekeit, 's megosztanák egymással az ég gyermekei a' közös Atyától nyert erőket. De sokszor nyög az elesett 's nem talál felemelő karokra. Az éhező szomoruan hagyja el az érzéketleneket; hozzád sohajt 's bosszút kér az emberekre. Szent Isten! roszak vagyunk magunkhoz és hozzád is hidegek és érzéketlenek, — 's ha úgy bán nál velünk; mint mi azokkal, kik reánk szorultak, rettenetessé lenne az élet, siralomvölgyé a' föld, 's kínhely a' nap alatti világ.

De ne fogyjon el nálad a' szeretet, mint elfogyott az emberek között. Vég nélkül szereted a' tiéidet, szereted ellenségeidet is. Ne rövidítsd meg kezeidet a' velünk való jótételben, hogy a' mint tápláltál az élet első pillanatától fogva: e' meggyőződésben múltunk ki, miként te nem hagyod el gyermekeidet. Te veszed magadra az erőtelen csecsemő gondját; — ne hagyd el őtet az életpróbák között, ne az ő megöszülésében sem. Vannak az életben földi boldogok, kiket szerencse kísér ágyasházukba, szerencse vezet ki nappali öröme; de ha mi nem vagyunk is e' bódog sereg tagjai, tudjuk vagynak olyak is a' földön, kiknél bódogabbak vagyunk. Óltsd ki szivünkből azok iránt az irigységet és vakmerőséget: ezek iránt minden hidegséget és kevélységet; hogy tudjuk békés lélekkel türni, ha nem adtál is mindennek egyenlő sorsot — és ne essünk azon hieddlembé, mintha a' szegény, kinek reménye 's munkája nem sikerült, el volna felejtve. Legyünk meggyőződve, hogy a' szerencse, mint őszi napfény, hamar enyészik, a' mi, és a' mások sorsában is.

Segélj, hogy tudjunk örülni, örvendezni, midőn alkalmatosságot engedsz földi javainkból barátokat szerezni az örök hajlékokba. Emeld fel jelül a' keresztény világban a' szeretet gyakorlását. Ne fogyjanak el szenteid soha a' földről, hogy találhassanak nyílt füleket és kész kezeket a' segedelemre szorultak, bár mellyik ég alj szülte is őket, 's bámuljon az évangéliom e' di-

adalmán, az is a' ki nem ismeri a' Krisztust. Most bemutatjuk e' napi munkánkat, ha vele kedvet találánk. Ha nem vétkeztünk, fogadd el azt többi tetteink közé, mellyeknek jutalmául fogod adni idvezítő kegyelmedet. Tarts meg az éjjen vagyonainkkal együtt; de nyomd javainkra a' szeretet pecsétét, hogy mi és maradékaink is értsék meg, hogy tegyenek jól mindenekkel. Taníts meg minden lelkeket, hogy a' földi szerencse rendre járja az embereket, 's leesünk magasságunkból, ha jó tetteink fel nem tartóztatnak esésünkben, — 's nem nyertünk szereteten szeretetet az emberektől és tőled is. Minden fillér, minden morzsa, mellyet e' nagy óltáron mutat be hitünk és szeretetünk, legyen engesztelő áldozat, — 's te is azt így fogadd el tőlünk és mindenektől!!!..... Amen.

U. F. Talált-e kedvet áhítatoskodásunk előtted, örök hatalmu Isten! nem tudjuk; de ez édes hit ömlött el lelkünkön, hogy meghallgattál kérésünkben. Engedd e' hittel távoznunk, hogy teljes bizalommal hajtsuk álmra fejünket, 's legyen nyugalomunk csendes és enyhítő. Amen.

Szerdán reggel.

Hála neked szeretetnek kútfeje nagy Isten, hogy annyi napjaink, annyi éjjeleink után e' napra is felvirasztál, 's az éj sötétségét elindítottad vidékünkéről, hogy ha szomorú hallgatás borzaszt is az üres mezőkön legyen legalább világosság, mellyel megújuljanak foglalatosságaink, 's azokkal napi örömeink a' megúnt hosszas éj után... Vannak kik nem örvendhetnek, mint mi ez órának megérkeztén: kiknek végfalomba merült ez éj-jelök, vagy fájdalmak zavarják a' reggel' örömét... Nem olly boldogok ők, mint mi; mert talán hálát sem tudnak adni neked — nincs erejük imádkozni. Kétszeres hála e' szerencsénkért szent Atyánk! Meglehet kietlen lesz e' napunk sorsa. Meglehet elé hívja régibb szenvedéseinket, — vagy újakat költ ellenünk. Meglehet veszödni fogunk az emberek bosszantásával, vagy a'

természet fájdalmaival és keserveivel; de kívánunk e' sorsunkkal is előre megbarátkozni. A' hit' ereje segédet fog nyújtani. Sokszor éreztük, hogy nem kedvünk szerént folytak a' dolgok. Volt nem tiszta aratásunk a' tiszta vetésen. Midőn édes szőlőt vártunk, egest szedtünk mivelte hegyeinken. Gyümölcseinket a' zivatar lefosztotta. Az emberek, kikben biztunk, megcsaltak 's önszámitásaink is tévedésbe hoztak; de még is élünk, 's nem holt ki szivünköl az élet-örömnök minden reménye... Éreztük, hogy gondoskodtál leveretésünk pillanataiban felemelő kezekről, az éhezés napjaiban, tápláltatásunkról... Eljöttek ezek mint éjre a' nappal, 's eljönnek ez után is, ha nem is mindig várásunk szerint. Úgy is tiéid, így is gondviselésed sorsossai vagyunk, 's nem örvendünk, midőn békétlenség hangja kél ajkunkra: mert bűnös mindig az a' hang, 's egy végnélküli szeretetű Atyát bosszant. Ha sokszor kerülnek is elé az illy órák, nem örvendünk. Mondjon bármit a' sátán... Tiéid akarunk lenni most, ma és örökké. E' lesz főörömünk, hogy tudjuk megérdemelni atyai szeretetedet. Így aztán nem csüggedünk el. De még is, voltak és vannak szivünkben szerencsétlen gondolatok, mellyek gondviselésed ellen lázasztottak, 's kárhozattá váltak.

Atyánk, Istenünk, kormányozd úgy érzelmeinket, hogy ha küszködnek is néha a' sors jövődjéért, legyen ártatlan az a' küszködés, bűnre ne vetemüljön. Ne engedd elfelejtenünk, mikép ez örök sorsa életünknek, hogy sok reményeink maradjanak következés nélkül, mint futó áimaink. Ifjuságunk örömei szüntelen kevesedjenek, mint a' reggel árnyéka, mig az életgondok egészben elnyelik azokat; 's mentől beljebb megyünk az időbe, annál messzebb haladunk az örömök vidékeitől. Igen sok próbákon megyen által az élet, mint hegyi patak, fába köbe ütődő habjai, 's nincs okunk elkevélyedve méregetni az emberi igyekezet, 's nagyított jutalom' határait. Nincs miért igen messze feszített reményekkel kinoznunk a' lelket. Segélj egyszers-

mind, hogy érzeteink lankadtával erősüljen hitünk vigasztalása, 's ismerjük el: kivánságaink néha igazságtalanok, 's nem atyai hidegséged, hanem a' földi élet természete tette ingatagokká a' dolgokat — 's csak is az egekben várhatjuk, hogy minden megvalósuljon.

Győzd meg a' kicsinyhitűeket is, hogy téged is azon édes Atyák között találunk, kik helyes okból vonnak meg valamit gyermekeiktől... Adj erőt, hogy mit a' természet tartoztat el: munkával, — mit az emberi gonoszság okoz: türessel fedezzük, 's vivjük ki mindenben sorsunk enyhületét. Ne fogyjon ki belőlünk sem hit, sem szeretet, sem nemesült törekedés; de tehetetlenek se legyünk. Ne terheljük igazságtalan kéressel atyai szivedet, vagy hiábanvaló epekedéssel magunkat, ha már az élet úgy is rövid, 's korán elenyész örömeivel együtt... Igyekezzünk magunkban felkeresni és találni azt, mit körülünk nem találtunk — 's higyjük el gazdag kárpótlás vagyunk magunknak, nem érdemlett vesztéseinkben. Még is kevesítsd az illy nehéz órákat, mert hátba véletlen lepnek meg a' kísértetek 's elveszünk. Oltsd be minden szívbe, hogy nem a' sok teszen boldoggá. A' ki kevéssel nem volt boldog, nem lenne az sokkal is. *A' ki kevesen hamis, sokan is hamis lenne.* Gondoljunk oda is, hogy egy olly életnek vagyunk sorsosai az egekben, mellytől bizonyos következtést várhatunk mindenre, mit itt hittünk és remélettünk. Világosságnak hazája leszen az, hol a' sok ezer titkok, mellyek itt annyi lelket kineztek, felfedeztetnek. Segélj, hogy mint a' szántóvető várja harázdáira az égáldását, — várja *hogy elein és későn való eső hulljon keze munkájára* — *mi is legyünk békességesek az ur Jezusnak eljöveteleig.... Amen.*

U. F. Jól esik lelkünknek, dicső felség! hogy bemutat-
hatók hálaadásunkat; fogadd kedvesen, 's mutasd meg e' napi
életünkben is segedelmeddel és áldásiddal, hogy meghall-
gattál. Amen.

Szerdán estve.

Imádva borulunk elődbe szent Isten, a' Jézusban édes Atyánk! 's hálát adunk e' nap minden óráiért, melyekben örömet adtál — segédet nyújtottál munkánkra... Az elkeseredés pillanatait is belé foglaljuk háláadásunkba; mert ezek is oda tartoznak atyai gondod foglalatosságai közé. Ezek teszik érezhetővé jobb óráink örömét. Ezek hívják össze érzeteinket, 's ébresztik fel a' rólad megfelejtkezett háládatlant, 's juttatják eszébe, hogy töled van az áldás és csapás, öröm és keserűség; embernek pedig nincs hatalma az ő életén... Nem mi parancsolunk az időnek, hogy táplálja gyermekeit; sem a' természetnek, hogy kimélje életünket. A' te gondoskodásod ez szent Atyánk, ki megörzöd az ősznek reménységét; a' jövevénynek a' szegénynek számára gyümölcsöt rejtettél sárgult levelek közé, 's kifőtt gerezdeket a' szőlő izzó munkásának... Kifosztva állanak már a' mezők, pusztaság csendeleg rajtak, de az a' kietlen magány, vallásos érzettel tölti el az áhítottságtól ihletett lelkeket.... Mindenütt talál a' lélek jelt végetlen kegyelmedről. Az útas, ki sietve megyen el a' némult erdők mellett, 's a' természet barátja, látják a' pusztaságban fényleni, hallják a' némaságban zengeni dicsőségedet... Nagy Isten! bámulva imádjuk fáradhatatlan gondosságodat, mellyel őrzöd a' virágot, mig magvakban hullatja el koronás fejét; az élőfát, mig ágait görbülve felejtik gyümölcssei, — az állatot, mig bele fáradva csekély örömeibe téli álomra készíti magát, 's hült vére meglassudik; a' férget, mig porba mász, 's tarka pólába szövöi magát a' hosszú álomra... Vallásos gondolatokba merülten állunk a' télre rendezkedő természet felett, 's egy ártatlan gondolat húzódik el lelkünkön, hogy ezek érettünk lettek — csak tudnók megbecsülni a' szép elhivatást!! — E' napunk is erősít e' meggyőződésben. Azok vagyunk mik vol-

tunk a' tavaszban; sőt boldogabbak: a' mennyivel a' megvalósodás órája, szebb a' remény álmainál. Kegyelmed annyi rajtunk, mint más napjainkban...

Szent Atyánk! ne engedd, hogy e' vallásos gondolat olly hamar enyészszék el, mint a' tavasz éneke vagy mint őszi szél zugása; hanem mint örökkévalóság sorsosai legyünk változhatatlanok tiszteletedben. Azokat kik nem kiáltnak hozzád mert nem ismernek, — vagy ismerve is boszusággal illetik nevedet, döbentsd meg. Juttasd hatalmad ismeretére, hogy tanulják meg, mikép hiában fárad emberi kéz segedelmed nélkül. Mi is megmondjuk nekik: hogy ez ismeret biztatott mai munkánk alatt és enyhítette szükségünket. Segíts bölcseségre, hogy szeretetednek és sorsunknak megmérésében ne tekintsünk csak azokra kiket az élet felinkbe emelt, — vessünk figyelmet azokra is, kik szerencsétlenebbek, mint mi; hogy el ne csüggedjünk... Beszéljük meg a' kisdedeknek, tanítsuk meg az ifiakat, hogy nekünk és atyáinknak te voltál vezérünk bujdosásunkban. Te áldottad meg lépéseinket 's tetted tanuságosokká az elhunytaknak tévelygéseit: hogy így szálljon reájok dicsőséged ismerete; 's a' vallásos érzés soha ki ne haljon... Ez éjszakára, bizodalommal ajánljuk magunkat vigyázásod alá, 's hiszszük, e' bizodalomunk nem csal meg. Segélj, hogy mi se vessük meg azokat kik bennünk biznak; sem rossz akaratból, sem tunyaságból ügyüket félre ne tegyük, eszünkbe vévén: hogy egy szempillantat elszakaszthat, 's védtelen kedveseink vesztese kisirhatatlan keserüséggel hat lelkünkre... Őrizd a' reád maradó világot, hogy semmi baj fel ne rettentse álmukból alvó gyermekeidet... Oltalmazd a' természet kebelét, hogy hordozza hiven a' jövő tavasz örömét, mig eljöne az ujjá szülés órája. Sokszor lesznek még addig éjek — hosszasok és kietlenek. Legyenek ám kietlenek, ne engedd hogy hitünket zavarják 's az ártatlanság útáról elcsábítsanak. Tarts meg feddhetetlenségben, mig eljö reánk is a' nagy elváltozás órája, 's akkor jó tetteink emléke lengje be halálos

ágyunkat és sirunkat is — hogy elváltozási álmunk csendes, visszaébredésünk kies legyen!!!... Amen.

U. F. Ne engedd jó Isten nyom nélkül enyészni lelkünkben vallásos elfogadásunkat, hanem fejtsd ki annak teljes erejét, hogy egész életünket, örömeinket és szenvedéseinket is szépítse, 's a' közelgető éjen a' sötétség félelmeitől és bűneitől őrizzen meg. Amen.

Csötörtökön reggel.

Szeretetnek Istene! széppé teszi reggelünket az, hogy illy korán jöheténk, 's lépheténk szent körödbe. Fel-tárjuk szivünket. Teljes az jószágodnak érzetével, 's édesen ömleng ajkainkra a' hálaadás hangzata, midőn elgondoljuk, mi voltál nekünk eleitől fogva, 's miként virasztod által érettünk a' szomorú éjeket. Érzi ugyan minden állat a' reggel örömét; de gondolkodó lélekkel csak mi kísérthetjük gondviselésed útait, bár mi sem hatolhatunk mindenben a' gondviselési titkokig. 'S mint a' természet jövendőében, úgy az emberi sors változataiban is mindig vannak rejtett dolgok, mellyeket halandó szemnek látni nem lehet. De ez egyet láthatóvá tetted: hogy gondod van minden teremtményre, 's hol emberi szemek félbe szakadva látják is gondviselésedet, te vezeted a' kétes sorsokat... Szegény és gazdag van az emberek között. Boldognak mondják ezt az emberek; szerencsétlennek amazt. Te szerzedet őket így, 's hiszszük nem felejtkeztél el a' különbségről. Béborul néha az élet a' tetsző boldognak; 's kívídamodik a' nyomorultnak is; hogy higgye el mindenki e' földön, hogy nem adtál egy gyermekednek is mindent, sem vontál meg egyiktől is mindent; mert mindnyájan egyenlők vagyunk előtted. A' kevélyt megalázod. Az alázatost felmagasztalod... A' porból és a' kövekből is magas lelkületű gyermekeket támasztasz a' nemzeti Ábrahámok örömére. Bár mi sors vegyen körül, nem kell azt megutálni — sem megvetni a' kötelességeket, vagy gyűlölni az életet; mert kötöttél a' sors kedvet-

lenségéhez is szebb pillanatokot, mint derült nappalokat az ősz borongásaihoz. Sokszor borult érzéssel vesszük: miért van hija minden sorsnak a' nap alatt?! de többé nem nyughatatlankodunk sem szállunk perbe ved; 's rohanják meg bár szivünket a' jelenlét' küszködései, az elmúltak szomorú képe, vagy a' jövő bizonytalan homálya, 's kísértsenek bár zugolódásra: mi örömet maradunk e' meggyőződésben: hogy *nem bir a' föld változhatatlan sorsot; szereteted és kegyelmed fedezi mindig gyermekeidet...* Ha voltak is néha elkeseredett pillanataink, melyekben lelkünk csüggedezett 's hitünk tántorgott: nem volt egészben kihálva szivünk-ből irántadi bizalmunk.

Egyenlitsd ki szivünkben azt a' hánykodást melylyel önszeretetünk méri az élet változásait; hogy örömeink ne rabolják el szivünk szebb vágyait, 's keserveink se nehezítsék az életgondokat. Azt, a' mi hasznos és üdvös lelkünknek: add meg kéretlen is. Vonj és tagadj meg mindent, mit nem birnánk üdvösen éldelni, ha ilyenekért esedeznénk is. Segits hogy boldog óráink igen fel ne emeljenek, se nyomjanak igen alá a' kedvetlenek; hanem lehessünk urai mindig magunknak és sorsunknak. Győzz meg minden lelkeket, hogy a' mit a' föld ad, tisztán senkinek sem adja — 's a' gazdagnak is vannak borult napjai: mint derültek a' szegénynek, ha nem egynemük is a' szenvedések... Tanisd meg a' gazdagokat: „*a' ki csúfot üz a' szegénnyel, bosszúsággal illeti annak teremőét*“ hogy ne vessék meg azt, kiknek a' szerencse annyira mint nekik nem kedvezett; hanem legyenek jók mindenhez 's szerezzenek mennyei örömet a' veszendő kincsen. A' szegényt győzd meg, hogy te nem vetted meg őtet, 's a' földi élet természete hozza magával, hogy ne legyen egyenlő az embereknek sorsa és ne vetemüljenek békételenségre. Ne gondoljanak gonoszt ellened, vagy azok ellen, kiknek az övéknél jobb sorsuk van; de legyenek munkások, 's orczájok verejtéke enyhitse meg inségöket. Segitsd becsülni magokat, nehogy a' kísértő órákon meg-

alacsonjuljanak — 's megvessék azokat is kik jobb sorsba helyezvék, 's rajtok tudnak segíteni... Ne engedd sem szerencsésnek, sem szerencsétlennek felednie: hogy az élet örömeivel és keserveivel együtt elvész 's nem gazdag itt senki, ha szegény az örökkévalóságra. Ott fog eltöröltetni a' szegénynek könnyhullatása, 's megszégyenülni a' gazdagnak feszengése; mert mindeniket azon egy számadásnak terhe fogja nyomni... E' mai nap is lesz közöttünk szegény és gazdag is. Szent Atyánk vezérelj mindeniknek sorsát jó végre... Mi nem kérünk nagy gazdagságot, mert tudjuk nem minden lélek bírja annak kísérteteit: de nagy szegénységtől is őrizz, nehogy megátkozza a' keseredett szív, fogantatását, 's a' napot mellyen részére mondták hogy ember született, — vagy igazságtalan kezet emeljen a' máséra. Adj mindnyájunknak a' napi kenyér mellé hitben derült szívet; hogy ha nem ragyogunk is a' sors csillagaiban, a' megelégedés szűk körében érijünk boldog estvét ma és halálunk óráján is... Amen.

U. F. Szentségben, áhítatosságban kezdők tehát e' napot, mennyei felség, adj a' szép kezdetnek hasonló véget, hogy feddhetetlenül élve, végezzük szentségben és ártatlanságban ezt, 's életünknek ezutáni napjait is. Amen.

Csötörtökön estve.

Szerelmes Atyánk, nagy Isten! estvét ére egy rövid nap, 's ennek kietlen alkonyán elandalodva eszünkbe jutnak régi napjaink, és ez felriasztja lelkünket csendes nyugalmából. Látjuk magunk előtt 's a' távolban: hogy bár perczenként olvadnak le életünk órái — oda lesznek rendre korunk minden örömei... A' természet enyésző ékességei, 's a' komor pusztaság, melly mezeinket lepte meg, szólitt szívünkhöz. Ifúságunk gondtalan esztendei mint a' havasnak rohanó pataka, 's örömei mint a' vizek egymást üző habjai hamar oda lettek. A' szív melegét kihült vér óltja mint őszi harmat az elkésett virág életet, míg végre életünk hült ege nem

ád egyebet pusztaságnál. Szeretnek Istene! te adtad keblünkbe az örömök ingerét, 's az erkölcsiség magas eszméjét, hogy szeressük az életet örömeiért; de ne felejtkezzünk el szebb elhivatásunkról sem. Életünk e' kettős nézet között telik el. Hiszünk és remélünk; törvényt és kötelességet tisztelünk. Félve nyúlunk az örömökhez, 's még is elmúlnak; de ez elmulásba isteni célok vannak elrejtve. Imádunk nagy Isten! hogy szeretettel életünk' első pillanatától kezdve. Volt gondod hogy legyenek örömeink, mellyekért romlandó testünk vágyai epednek. Azonban fennebb helyezted lelkünk szebb eszméjét. Oda, hol nincsenek őszi borongások. Hol örök fény-hazában derült ég vár a' földi vándorra a' ki útján tűrve és örömtelenül, de még is zugolódás nélkül vitte keresztét. Jó vagy szent Atyánk mig tartanak gyönyörüségeink, — 's akkor is midőn égi málasztot öntessz az ürült szivbe; ha néha igen messze rejtvék is céljaid. Óh de mi sokszor tévedtünk. szabadságot vesztettünk az érzékiség harczán. Rabjai lettünk a' testnek. A' zivataros jelennek feláldoztuk néha szebb jövőnket... 'S már a' mint beljebb lépünk az időbe, előttünk leng ugyan égi hazánk, de magunk el vagyunk tiltva az oda juthatástól, mig le nem rakjuk tévelygéseinket. Lám e' napon is munkálódtunk és reméltünk; de valljon mit kerestünk? — 's ha csak földi nyereség 's haszon vezette lépteinket mi módon várhatnánk örök jókat? — hiszszük pedig: tudtukon kívül is léptek fel bűnös hajlamok keblünkben, 's meglehet hol örökkévalóságra számítottunk is, csaltak meg a' test rejtett kísértetei. Ezért nyom annyira sorsunk titka az ősz örömtelen óráin, 's haldoklási pillanatain.

Legyen hát! örömet lemondunk éretted minden bűnos vágyról, ha édes lenne, vagy egy új paradicsomot ígérne is. De te vezérelj a' sok felé vivő utak között, hogy szivsebzés nélkül válhassunk meg a' szeretett érdekektől, 's midőn megválnak is találjunk kárpótlást a' hit' vigasztalásaiban. Midőn véletlen hagynak el a' boldog órák: győződjünk meg, hogy magunk

tesszük néha illy mulandókká gyönyörüségeinket; midőn nem tiszta kútfőből meritjük annak italát; hogy keressük mindig azokat, mellyek igazságosok... Törekedjünk lelkesebb örömekre. Neveljük istenesen a' miéinket 's szeressük felebarátunkat, hogy midőn az élet és világ, korunk hanyatlásával ellenségünké lesznek, 's hűlepedő szivünk könnyen ingerlődik és keseredik: találjunk benned örömet és barátot. A' melly örömeink szentek — mellyeket igazságosan keresünk, 's mint ilyenek nem zavarják lelkünk nyugalmaát sem a' más boldogságát — tedd tartósokká, hogy a' sűrű legyenek velünk, 's könnyítsék pályánk nehézségeit. Segélj, hogy szivünket mindig öirzzük a' kísértetektől: nehogy véletlen lepjen meg a' gonosz, mellyről úgy sem tudjuk mikor és hol ólalkodik és lépik ellenünk... Szent Atyánk a' bekövetkező éjszakában is add meg azt a' kevés örömet, mellyet dolgainak jól végzésében érezhet minden halandó. Ezen kívül nem várunk, sem kérünk lármas örömeket: nem az ifjuság nyugtalanító álmát, nem imádtatást... A' szeretet édességét kérjük, mellyet nem kötöttél világi czimzetekhez — nem adtál külön örökségül a' föld nagyainak, sem rejtettél a' dicsőség buborékaiba; hanem a' nyomorult, a' szegény is veheti részül: hogy legyen neki is miért szeresse magát, az övéit és tégedet is... E' szép öröm sugárolja körül a' sötétben is minden jámbor hajlékát — 's a' szelid hold midőn besüt azon hajlékok ablakain: gazdagnál, szegénynél, házi békében 's boldogságban alvóra szórja sugárait. Sokakra mérted sorsul szent Atyánk, hogy a' nap foglalatosságai egymástól távol tartsák az egymásnak szentelt sziveket is. Mi leszzen ezeknek élete, ha únalmas estvéjekre keserves reggel virad?! Isten! adj erőt az illy sors emelésére... De kevesítsd az illy szerencsétlen áldozatokat. E' napunk vég óráiban is adj nyugtató gondolatot, érzést és álmod mindenek ez éjszakára, 's felébredés örömét a' holnapi napra. Amen.

U. F. Nem soká csend és hallgatás vonul e' falak közé, nagy Isten! Engedd hogy midőn kilépünk a' szent küszöbön

lelkünköt is csend és béke foglalják el 's őrizték belső nyugalmunkat az éj félelmei közt is, és örökkön örökké.
Amen.

Pénteken reggel.

Szépek munkáid a' reggel derülésében nagy Isten! 's imádandó bölcseséged, melly erőt adott a' világosságnak a' sötétség felett. Im hosszason borongott a' reggeli szürkület; — mert nem örömet tette le az éj sötét uralkodását... Előhitta a' ködöket, hogy ne engedjék kiviradni a' világot; 's még is engedniök kellett a' világosságnak... Egybevoná fekete kárpitját, — eltünve hosszú álmaival. E' gondolatra Atyánk! régi fájdalmaink 's kiállott küszködéseink jutnak eszünkbe. 'S édes hiedelemben vonul el szivünkön a' szép elgondolás, mikép: ha nincs örök hatalma a' sötétségnek a' világosságon — nincs a' sors borultságának is életünkön. Borul hiszen néha világunk, mint őszi nap; sötétség fogja el útunkat, mint éjszaka a' nappalt: de megint eloszlik a' homály, 's örök változásban forog sorsunk, mint hideg és meleg őszi napjainkban... Tudjuk: e' változás teszi széppé földi bujdosásunkat. Örökös szerencse előlné hitünket mint forró nap a' plánta életét. Örökös inség kioltana minden tüzet a' szivben, mint jégharmat a' mezők gyenge virányait... Köszöntjük hát a' vidám reggelt, hogy elhozá a' világosságot a' sötétségre, 's eszünkbe juttatá, hogy nem örökösök szenvedéseink. Ifinságunk hánykódásai az életterhek alatt lecsendesülnek, 's a' nehezebb kor kedvetlenségeit a' sírhalom elnémitja. Ez elgondolásban látjuk Atyánk az emberiség sorsát. Világosság és sötétség cserélődnek ebben is. De hiszszük győzni kell a' világosságnak, hogy kevesbüljenek a' ~~babonák~~, 's előitéletek; szünjék meg a' haszonkeresés, a' népjogok pedig tartassanak szentségbeu. Mint Izraelt a' pusztában, vezérelj a' kormányok sorsát, hogy győzzön a' közügy' nappala a' titkok éjjelén. Támassz koronként erős lelkületű férfiak-

kat, hogy elvegyék a' népnek igáját, 's kevesítsék a' szenvedéseket. Saját életünkben is jönnek elő néha pillanatok — türni nehezek; de el kell azoknak is múltaniok mivel nem akartad hogy a' föld siralomvölgye legyen... Vajha mindég e' szemmel néztük volna az életet: de töltek el tölünk szerencsétlen órák, mellyekben elkeseredvén, nappalaink az éjszakáknak, ezek viszont a' nappaloknak adták által panaszainkat, 's levereitni engedték magunkat, elfelejtvén hogy teremtményeidet te mind boldogokká lenni akartad?!...

Könyörgünk, ne tudd fel a' békételenkedést, mellyel kísértettük atyai bölcseségedet, megtámadtuk gondviselésed' útait. Nem elszánt akarát, sem atyai szerelmed iránti kétség; hanem erőtlen szivünk gyengébb perczei ragadtak e' nyugtalankodásra; de letesszük azokat a' bús érzeteket királyi széked zsámolyánál. Elfojtunk minden békételenkedést, melly valaha ajkainkat illette, — ostromolta. — Törődésünk nyerjen kegyelmet, 's újítsa meg szeretetedet. Töröld el szenvedéseinket. Kevesítsd fájdalmainkat. Győzd meg az érzékenykedő lelket, hogy szenvedéseink ismét kiderülnek, mint az éj félelmei a' reggel' világosságában, 's az ősz kietlensége egy vidám tavaszon... Ird be minden szivbe meggyőződésül: hogy nem vak sors, sem történet hozza és viszi el ezeket; hanem atyai intésekre tünnek el mint sötét köd a' piruló hajnal előtt. Még is szent Atyánk, midőn titkaid hallják esengéseinket, és nem jő felelet; — könnyeinket hullatjuk, 's még sem jő felelet, — mutass meg céljaidból annyit, mennyit halandó értelem elbirhat, hogy annál erősebb legyen hitünk 's hozzád ragaszkodásunk. Mit szivünk el nem bir, azt, oh nagy Isten örökre fedezd el, nehogy ellened lázadjunk és elkárhózzunk... Hatalmas erővel, csudákkal és jegyekkel is mutasd meg: hogy akarod teremtményeidet boldogítani. Mutasd meg pedig köztünk és minden emberek között; hazánkban 's az egész emberi-nemkebelében, hogy boldogság és igazság legyenek diszei a' földnek, hit és szeretet uralkodjanak a' világon, —

és a' sötétség örökre vonja el magát 's hódoljon meg a' világosságnak. Miként telik el e' mai napunk, még rejtve áll előttünk; de reád bizzuk magunkat, — 's tudjuk, ha a' názáretbeli Jézusra nézve, kinnapja lett dicősége kezdete, mi sem veszünk el a' kétes pillanatokban, ha hozzád ragaszkodunk.. Adj segedelmet, adj örömet, adj keserüséget és mindent, a' mi bölcseséged szerint belétartozik boldogságunkba. Nem irtódzunk, nem félünk semmitől hitünk védelme alatt: de őrizz is elcsüggedéstől — elkedvetlenüléstől, melly megfojtaná keblünkben a' szebb reményeket 's égi törekedést!

Amen.

U. F. Hozzá kezdünk már napi foglalatosságainkhoz, sz. Atyánk, de szivünkben sok gondolat, sok kinézés támad, melyek ingatagokká tesznek a' munka és pihenés, öröm és keserőség órái között. Nyomd igéd erejével lelkünkbe, hogy főgondunk legyen akaratomat teljesíteni, mert abban van idvességünk. Amen.

Pénteken estve.

Örökhatalmu Isten! Napi kötelességeinkhez számítjuk ez órát is mellyen hálaadásunkat mutatjuk be, mert úgy sincs szebb része földi zarándokságunknak, mint áhitatosságnak szentelt óráink, mellyeken veled mint Atyánkkal, társalkodhatunk hit által... Adsz ugyan másnemű örömeket is; de azokat sokszor megzavarják indulataink. Adtál édes egybeköttetéseket; de mind ez hiábanvalóság, 's elis enyész benned nyert örömünk mellett, mint éj homálya, a' nap derülésével. Még is tiszteljük a' vonzalmakat, mellyeket azért adtál szivünkbe, hogy ember emberhez simuljon. Ámbár sokszor taszitanak el magoktól az emberek; de látjuk rajtok szent lelked pecsétjét, melly alatt áldást mondottál szent fogadásodban az egymást szeretőkre... Örömet engedünk, ámbár nehéz frigyed szava, midőn azt kívánod, hogy ne csak azokat szeressük, kik minket szeretnek; hanem ellenségeinket is. Szent Atyánk! ők minket gyűlölnék. Mi érzékenyek vagyunk a' méltatlan keservek iránt. Te

még is azt kívánod, *hogy szeressük őket, — áldjuk azokat, kik átkoznak 's jót kívánjunk rossz akaróinknak...* Igazságos Isten! te akarod, hogy minden tett vegye el méltó jutalmát — 's tőlünk kívánod, hogy szeressük, a' kik minket nem szeretnek?!! Természetesen hajlik szivünk boszura; *de még is legyen meg akaratod!* mert úgy is tiéd a' boszuállás, 's megfizetsz kinek kinek... Vajha mindenütt, hol nevezik a' názáretbeli Jézus nevét, szeretet és béke uralkodna, — 's mindenek ismernének a' keresztény lelkekre, a' szeretetről!... E' volt a' te hagyásod is áldott Jézus!... Küldj számunkra szent lelket, hogy ne muljon el e' szép gerjedelem hiveid szivéből!' — Nagy Isten! óltalmadba ajánljuk magunkat a' bekövetkező éjre! — Lám a' napok kietlenek 's az éjek komorak. Adtál hiszen hajlékot időviszály ellen, — mutattál ki egy féregnek is védhantot a' fagyos éjjek ellen; — de ágyas házunkban is körül vagyunk vétetve olly emberektől, kiknek szándékuk lehet nyúgalmunkat háborítani; mert Jézus tanításai sokszor *mint kövek közé hullott mag, gyümölcsstelenül maradnak....*

Vedd fel ügyünket 's perelj ellenségeinkkel, míg mi aludni fogunk. Szent lelkeddel nyerd meg őket részünkre, az ök idvességökért. Belölök, de belölünk is, irts ki minden erőszakos érzést, melly a' keresztényi hit méltóságát homályosítaná. Ha nem leszünk is képesek: hogy ellenségeinket úgy tekintsük, mint barátainkat, kedveseinket: legalább ne avassuk magunkat boszszuállásodba; szeressük pedig a' jót ellenségünkben is — magunkért bosszút ne álljunk; hanem bizzuk reád a' bántalmak enyhítését. Adj erőt hogy mikor méltatlanságot kell szenvednünk, tudjunk türni és felejtetni: türni a' boszantást, felejtetni a' méltatlanságot, 's egy jobb jövőre reményében bocsássunk meg rossz akarónknak, annak tekintetért: kinek nevét hordozzuk, 's ki ezt mondotta: „*Bocsássatok meg, 's néktek is megbocsáttatik,*“ 's ki nagy példával ment előttünk, szeretvén ellenségeit, kikért a' keserűség óráiban is esedezik:

*Atyám bocsáss meg nekik, mert nem tudják mit csele-
kesznek... E' nagy példa legyen mindig előttünk. Ha mig
ember lesz a' földön, mindég lesz is ellenségeskedés,
és nem lehet kiirtani a' szivekből az idegenkedést —
bosszuállás vére soha ne áztassa a' földet, melly ke-
resztényeket táplál, 's fog egykor keblébe rejteni. Ha
lesz is bűnös — ellenséges kezek soha se szaggassák
meg az alkotmányokat, ha igazságosok — 's boldogi-
tani, nem népet kinzani szánvák... Közelebbről ez éj-
szakára nézve is tedd hatóssá a' szeretet ügyét, hogy
mindenki kimélettel legyen felebarátjához — 's mint
azon egy Atyának gyermekei aludjuk által csendesen
és háborítatlanul a' sötét órákat, és az ég gyönyör-
ködve nézzen alá a' föld lakóinak ártatlan nyugalma-
ra. A' te kín-napod emléke költé fel e' gondolatokat lel-
künkben áldott Jézus! látjuk, milly méltósággal áll nagy
példád felettünk 's az egész emberi-nem felett. Hisz-
szük, nem érjük el azt; mert nincs bennünk az égi
malasztnak az a' mértéke, melly téged dicsőit; de még
is van bennünk törekedés, fogadd ezt is hódolatul. Nyerj
számunkra és minden hívők számára mennyei kegyel-
met, bemutatván esedezésünket!!... Amen.*

*U. F. Igérted volt, áldott Jézus! hogy a' mit a' te ne-
vedben kérünk megadatik nekünk. Im elhangzott már e' falak
közt imánk szózata, el könyörgésünk. Esedezz te is mellet-
tünk, hogy a' mit kértünk nyerjük meg mennyei atyánktól. Amen.*

Szombaton reggel.

Vidám lélekkel hoztuk elődbe hálánkat, öröklétü Fel-
ség nagy Isten; mert bár halvány sugarokat hint a'
nap a' hervadt vidékre — hűs szellő lengeti a' reg-
gelnek kékellő ködét a' szorult völgyeken — és nincs
vonzóképe a' mezőknek; — még is édes nekünk hogy
élünk, 's megint látjuk az embereket, kiket szeretünk —
's kiknek egy bizonytalan sors előfélelmével mondtunk
volt jó éjszakát. Édes, szívünkben a' remény biztatása:
hogy megint munkálódhatunk a' nap alatt. Annyival é-

desebb; mert tudjuk: miként sok ezer felebarátink nem érték e' reggelt, kik még az estve meglehet, messze napokat remélettek. Legyen béke, áldás és csend porukon!... Ha nem veszik is körül illatos mezők a' munkást, 's nem szaggat is virágot a' rétek vándora: legalább elmúltak az éji sötét órák. Az ősz borongásai is belé tartoznak gazdaságodba, mint a' május viritó reggele. Bele az őszben vereslő haraszt is, mint a' tavasznak virág-havazása. A' lehult sárga falevelek, szeretetednek bölcseségednek ragyogó pecsétei. Halálos szin vonta be hiszen a' világot, de nem hóltak el a' megszűnt erők, csak alusznak... Felébrednek még a' rothadásra kárhoztatott plánták. Eljö az idő, melly kiköltse sirjokból... E' napunkat is egy síri csendben veszteglett éjszaka előzte meg, 's imé elmúlt a' rövid halál, 's kik öntudat nélkül nyugodtunk ágy-koporsónkon, felébredtünk 's örvendünk lételünknek... Vissza hívja még a' tavasz a' vidámságot, melly most elüzve földünkről. Hatalmas Isten! imádunk a' természet bús pompájában; mert látjuk: örök rendet tartva jönnek, mennek — távoznak el 's kerülnek vissza, halnak el és támadnak fel a' föld minden jelenései... Őszvebarátkozik a' plántai élet az állatival, 's egymás országát járják szüntelen, hogy semmi el ne vesszen. Szent Felség! elakad itt nyelvünk bölcseséged beszéllésében. Boldogok a' szemek, mellyek mindenütt tudják látni a' mennyei szeretet félbe nem szakadó lánczozatát, melly életet és halált is őszvefüggésben tart a' nagy egészszel. Boldog a' lélek, melly mindég érti: hogy földi életünk örömei és keservei is így függnék őszve; mert te kormányozod, mint a' természet alkotmányát: az emberek sorsát is.

De érezzük még is hogy háládatlanok, 's kevélyek voltunk néha: nem téged ismerni boldogságunk kútfejének. Bocsásd meg e' tévedést. Taníts, hogy minden percnek örömeit úgy tekintsük, mint a' mellyek korán lejárnak; nehogy elkevélyítsen a' szerencse, melly gyorsan forog, mint takács karikái — mindenütt alázva

és magasztalva; hogy minden sors és állapot értse meg: miként *porok és hamvak vagyunk*; — de érezze is minden szív, hogy e' port nemes erő lelkesíti, 's e' hamu alatt égi tűz melegít, — és ez örök rend szerint jő és megy az év mindenik szakasza, 's az idő-változatok; — különben a' tél jeget kimélné a' nyárnak, — a' tavasz virágot az ősznek, 's ez hervasztó deret és szélvész a' tavasznak: 's érthetetlen zavar lenne a' világ élete. E' gondolatokat óltsd be minden szívbe, hogy ifui álmainkkal ne bünösítsük vénségünket, 's az őszkor hült vére ne ölje el az élet méltó gyönyörüségeit. Vezesd vissza lelkünket az elmúlt idők' tapasztalásaira, mellyeknek esetei koronként megújulnak: — hogy tiszteljük meg őseink porait, mint a' kik előttünk mentek el, 's az igazság útában maradott nyomdokaikat kövessük; de ~~babonás~~ tévelygéseiket vessük el, ha minden idő büntetést és jutalmat várhat, remélhet jó tetteire és bűneire. Ne feledjük: hogy az teszi széppé a' természetet, ha rendre jönnek 's mennek mindenek, — ez sorsunkat is. A' paradicsomi örökség nem változhatatlan birtok e' földön; 's hiába várunk örök tavaszt, vagy félünk örökös ősztől; mert te nem felejtkezel el ígéreteidről, 's minden időnek, és cselekedetnek érdemlett örömei elékerülnek... Szent Atyánk! Adj egészséget és erőt: munkálni, — hitet: tűrni, — reményt: jobb sors várásába szenderíteni nyugtalan kinézéseinket. 'S midőn majd sorsunk rende elhozza őszünket 's elnyúgyszunk a' sírok hervadt hantjain — tarts meg a' nagy tavasz kivirulására. Amen.

U. F. Dicséret, dicsőség neked Isten! ki vagy a' magas mennyben, hogy meghallgattál. Terjeszd ki felettünk tovább is 'gondviselésed' 's halld meg esedezésünket, midőn hozzád emeljük szívünket, hogy a' kegyesség lelke ragyogja be életünk útát, mig hozzád jutunk az egekbe. Amen.

Szombaton estve.

Örökkévaló Isten! Im csak egy rövid nap mulék el, 's már ismét közelit az éj, hűs fuvalmaival, 's kietlen hetünket is berekeszti. Naponként erősödik a' halál a' természetre. Kevesülnek ékességei az árva mezőkön; de te még sem engedted kifogyni az őszi természetet megihlető jelenetekből... Ha kevés gyönyört talál is már künn a' sziv, — egy jövendő aratás' reményét hordozza az idő méhében, — melly zöld foltokkal tarkítja a' különben elvadult vidéket... Csak egy rövid nap, 's ismét éj és álom borítja a' világot. 'S hát mindég csak álom, mindég csak éj?! 's illy hosszadalmas és sivatag éjek várnak-e a' rövid napok derüjére?! Szent Atyánk! rendeltetésünk betűit olvassuk itt az elenyészés' nagy könyvéből: mikép rövid életünkre a' halál hideg és hosszas éje vár csendes álmával... Halál és élet, rövid perczek az örökkévalóság számvetésében, mint egy futó sohajtás elreppenése, 's mint az édes álom gyorsan repülő képzetei. Mi vala e' napunk, e' hetünk sorsa egyéb, mint akaratsnak és ellankadásnak, — reménynek és csalódásnak rövid időszakasza?!... Vágyak keltek fel lelkünkben 's megint eltűntek. Munkáltunk, számítottunk; örültünk és szenvedtünk, 's ime oda lettek a' vágyak, munkássági órák és remények, 's csak magunk maradtunk, mint leveleit hullatott fa a' pusztában. Érezzük Isten! hogy minden földi kincs, öröm, hír, dicséret — korán enyész. Kezdet és végzet egymást éri nyomukon. Csak a' hit és égi remény éli túl e' szűk élet napjait, mint gyenge illat az eltépett virágot. Mit tettünk e' héten, te tudod nagy Isten: — munkálódunk a' testért és világért; hittünk és reméltünk az örökkévalóságért. E' hit könnyített igánkon, — segített keresztünkön, midön senki nem látta küszködésünket, 's akkor is midön ezer szemek figyelmeztek lépteinkre az emberek között. Még is hisszük, nem voltunk tökéletesek. Ha mi jót tettünk is, volt benne hiuság és önzés.

Elmultak már a' napok, 's mi előtted állunk e' hét estvéjén, mint állanak egykor királyi széked körül a' feltámadás' napján az új élet' sorsossai, 's erős hiedelmünk, hogy irgalmas vagy eltérni tévedt gyermekeidet, — és könyörgünk is, tarts meg e' szép hitben... Ihless szent lelkeddel, hogy ha nem tudhatjuk is jövődö dolgok' titkait, — nem tehetünk is csudát, azt: a' mi elhivatásunkra tartozik — tudjuk felfogni és megérteni 's szerezhessünk bódog órákat — és érdemeljük meg a' hit örök ígéreteinek is teljesedését. — Ne legyünk rabjai a' földnek, melly annyi hiábanvalósággal kinozza napjainkat: de meg se fertéztessük, mert mennyei hazánk előpitvara az. Szoktass valóhoz, hogy ne fussunk árnyék után. Ne üzzük képzelődésünk álmait. Ékesítsük magunkat jó erkölcsel melly nyugtot adjon életünkre: — 's ama nagy éjszakára is, melly rövid életünkre vár, 's annak álma ifjitson ki a' rövid nap bágyadásából az örökös nap foglalatosságainak elbirására az halhatatlanságban. Derül-e még reánk nap és hányszor, — szent Atyánk?! hány szombatnak érjük estvéjét? hullatja-e még lábunk alá több ősz hervadt ékességeit, vagy talán annak hűs szele máskor sírhalunk' porával fog játszodni: nem tudjuk; de tiéid akarunk maradni ott, 's a' következő éjen is. Ne vess el színed elől. Ha e' nap elhanyatlott, 's a' hült éjszaka elől elrejtezve fogunk aludni — a' hit örlelke teritse reánk a' nyugalom sötét takaróját 's jobbod nyugodjék rajta, hogy semmi baleset fel ne riassa álmunkat... Ünnepe fog ez éjre viradni. Annak szentségéért is őrizd éjünk' nyugalomát, hogy ne rohanjon lelkünkre keserűség, megzavarni azt a' szép érzést, mellyel a' szent nap' lelki örömét akarjuk elfogadni — és éldelni. Hadd nyugodja ki tehát magát a' töredékeny porost, 's őrizze meg halhatatlan lakosának is nyugalomát, hogy legyen még erő, munkálni és hinni... Szent Atyánk! sok nyugtalanságai vannak az életnek, 's csak egy hetünk is sokképpen hánykódtatja lelkünket és testünket. Legyen kárpótlásul annyi örömünk, hogy a'

munkás hétnek ez utolsó estvéje enyhítő, — éjjele nyugtató legyen... Fogj körül irgalmad szent árnyékával, — 's az ég' szemei vigyázzanak a' kietlenül sötét világra, míg teremtményeit álomban szendergeti.

Amen.

U. F. Elhallgat már itt dicsőséged emlegetése szent Isten! de tovább mondja majd az alvó világra lenező csillagos ég ragyogása felettünk. Tartsd ébren ott is hitünket hogy a' feltetszendő szent nap találja vigyázva és vallásos elmélkedés közt lelkünket, 's az éji nyugalom után érezhessük teljes mértékben a' megszentülés örömét. Amen.
